

OPS / Rytmimuskari

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

OPETUSSUUNNITELMA 2018

Tämä OPS on hyväksytty 9.6.2018

Sisällysluettelo

PJK	3
PJK:n arvot	3
Musiikkileikkikoulutoiminta	3
Musiikkileikkikoulu, ryhmäjaot ja tunnit	4
Muskaritunnin sisältö	4
Musiikkileikkikoulun tavoitteet	4
Musiikin kuuntelu	5
Laulaminen ja oma äänenkäyttö	5
Musiikkiliikunta	5
Soittaminen	5
Taideintegraatio	6
Improvisaatio	6
Musiikkileikkikoulun musiikilliset tavoitteet eri ikäkausina	6
Perhemuskarit, 0-2 -vuotiaat aikuisen kanssa	6
Musiikilliset työtavat perhemuskareissa	7
Leikkiryhmät 3v.	8
Työtavat	8
Leikkiryhmät 4v.	10
Työtavat	10
Leikkiryhmät 5-6 v.	11
Työtavat	12
Soitinmuskarit 5-7v.	13
Soitinmuskari yleisesti	13
Kantelemuskari	15
Pianomuskari	15
Kitaramuskari	16
Lyömäsoitinmuskari	16
Nokkahuilumuskari	16
Kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen	16
Kognitiivinen alue	16
Sosioemotionaalinen alue	16
Psikomotorinen alue	17
Esteettinen alue	17
Musiikin peruskäsitteet	17
Rytmi	17
Tempo	17
Melodia	17
Kesto	17
Sointiväri	17
Harmonia	18
Dynamiikka	18
Muoto	18
Lähteitä	18

PJK

Pop & Jazz Konservatorio

Pop & Jazz Konservatorio on rytmimusiikkiin erikoistunut musiikkialan harrastetavoitteista perusopetusta ja ammatillista peruskoulutusta antava musiikkioppilaitos, joka on kehittynyt 1970-luvun pienestä musiikkiopistosta yhdeksi Euroopan arvostetuimmista rytmimusiikkioppilaitoksista.

Pop & Jazz Konservatoriossa järjestetään musiikkialan ammatillista peruskoulutusta ja taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta.

Pop & Jazz Konservatorio on keskittynyt pääosin rytmimusiikin opetukseen. Rytmimusiikin piiriin kuuluvat pop-, jazz- ja rockmusiikki, tanssimusiikki sekä maailmanmusiikki.

Konservatoriossa työskentelee nykyisin yhteensä lähes 90 opettajaa ja yli 1000 opiskelijaa. Konservatorio on aktiivinen rytmimusiikin koulutuksen kehittäjä.

Taiteen perusopetus

Pop & Jazz Konservatorion antama taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukainen opetus perustuu lakiin ja asetukseen taiteen perusopetuksesta (L 633/1998 ja A 813/1998) sekä opetushallituksen 6.8.2002 vahvistamiin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaperusteisiin.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän rahoitus muodostuu opetustuntikohtaisesta valtionosuudesta, kuntatuesta ja oppilasmaksuista.

PJK:n arvot

Opiskelijälähtöisyys

Opiskelijan mielipiteen kuunteleminen koulutuksen järjestelyissä sekä opettaminen ja kannustaminen itsearviointiin ohjaavat opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan ja elämästään. Opiskelijat ovat oppilaitoksen voimavara myös jatkuvassa opetussuunnitelmatyössä.

Luovuus

Luovuus merkitsee uteliaisuuden ja innostumisen korostamista sekä halua kehittää ja luoda uutta. Rohkaisemme luovuuteen ja koemme tulevaisuuden positiivisena haasteena.

Lapsella on luontainen taito etsiä ja löytää ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja, kyky toimia luovasti. Tätä lapsessa olevaa, sisäsyntyistä luovuutta haluamme tukea Pop & Jazz Konservatorion rytmimuskarissa.

Henkinen kasvu

Pop & Jazz Konservatoriossa jokainen voi kasvaa ihmisenä, oppia itsetuntemusta, kehittää ilmaisuaan ja persoonallisuuttaan sekä jäsentää minäkuvaansa musiikin, yhteisöllisyyden ja hyvän vuorovaikutuksen ilmapiirissä.

Yhteisöllisyys

Pop & Jazz Konservatoriossa yhteisöllisyydellä luodaan avointa ja viihtyisää ilmapiiriä sekä vahvistetaan yhteisön jäsenten keskinäistä hyvää tahtoa ja luottamusta, sosiaalista pääomaa ja taitoja, elämänhallintaa, hyvinvointia ja uskoa kunkin omiin kykyihin ja tulevaisuuteen. Jokainen voi osallistua yhdessä tekemiseen ja yhteisiin tapahtumiin sekä saa mahdollisuuksia vaikuttaa toiminnan kehittämiseen. Kiinnostus musiikkiin on yhteisöä yhdistävä tekijä.

Rytmimusiikkiin ja sen opetukseen kuuluu olennaisesti vuorovaikutus, kuulonvarainen oppiminen ja luova ilmaisu, jotka muodostavat perustan rytmimusiikin alkeisopetuksessa.

Musiikkileikkikoulutoiminta

Musiikkileikkikoulun tavoitteena on herättää lapsen kiinnostus ja rakkaus musiikkiin sekä tukea lapsen kokonaispersoonallisuuden tasapainoista kasvua.

Musiikkileikkikoulu on iloista ja leikkimielistä, mutta myös tavoitteellista toimintaa: tunneilla harjoitellaan musiikin perusasioita (rytmi, tempo, melodia, kesto, sointiväri, harmonia ja dynamiikka) laulaen, lorutellen, liikkuen, soittaen, kuunnellen ja improvisoiden.

Tavoitteet etenevät lapsen kehitysvaiheen ja musiikillisten taitojen mukaan. Oman lisänsä opetukseen tuo muu luova ilmaisu, kuten kuvataide ja tarinat.

Elämyksellinen ja monipuolinen toiminta tarjoaa lapselle onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuden luovuuden kehittämiseen. Toiminta kannustaa lasta itseilmaisuun, yhdessä tekemiseen ja itsenäiseen ajatteluun sekä luo hyvät valmiudet positiivisen musiikkisuhteen syntymiseen ja musiikkiharrastuksen jatkamiseen. Musiikkileikkikoulun työtapojen keskeisimmät periaatteet ovat musiikin kokonaisvaltainen kokeminen, opetuksen elämyksellisyys sekä positiivinen ilmapiiri. Kannustava, innostava ja turvallinen oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista, tarjoaa onnistumisen kokemuksia.

Pop & Jazz Konservatorion rytmimuskarista musisoinnin polku vie Bändipajaan tai perusopetuksen puolelle soitinvalmennuksen kautta instrumenttiopintoihin. Monille musiikista tulee hauska, läpi elämän jatkuva, harrastus ja joillekin jopa ammatti.

Musiikkileikkikoulutoiminnan perustana ovat Pop & Jazz Konservatorion arvot: opiskelijälähtöisyys, luovuus, henkinen kasvu ja yhteisöllisyys.

Musiikkileikkikoulu, ryhmäjaot ja tunnit

Vauvat (3- 6kk ja 7-12 kk) aikuisen kanssa, opetusta 45 min. kerran viikossa, ryhmäkoko 6-10 lasta

1–3-vuotiaiden perheryhmät aikuisen kanssa, opetusta 45 min. kerran viikossa, ryhmäkoko 6-10 lasta

3–6-vuotiaiden rytmimuskarit, ilman aikuista, opetusta 45 min. kerran viikossa, ryhmäkoko 6-10 lasta

5–7-vuotiaiden soitinmuskarit ilman aikuista, opetusta 45 min/4-5 lasta tai 60 min 6-7 lasta

Sisarumuskari -pienet, (sisarukset, joista ainakin toinen on alle 3-vuotias) aikuisen kanssa, opetusta 45 min. kerran viikossa, sisarukset ja 1–2 aikuista ryhmäkoko 6-10 lasta

Sisarumuskari -isot, (sisarukset, joista molemmat ovat yli 3-vuotiaita) aikuisen kanssa, opetusta 45 min. kerran viikossa, sisarukset ja 1–2 aikuista ryhmäkoko 6-10 lasta

Muskaritunnin sisältö

Musiikkileikkikoulu antaa hyvän perustan mahdollisille tuleville soitto-opinnoille ja kehittää myös kokonaisvaltaista musikaalisuutta. Tunti sisältää laulamista, loruilua, musiikin kuuntelua, soittamista, musiikkiliikuntaa sekä musiikin yhdistämistä muuhun luovaan ilmaisuun. Tärkeää on omakohtainen musiikin läpieläminen – jokaisen kokemus on arvokas!

Tunnit rakentuvat teemojen ympärille, jotka ovat lapsille läheisiä ja tuttuja ja jotka ruokkivat heidän mielikuvitustaan (esim. vuodenajat, eläimet, viidakko, erilaiset kulttuurit, matkustaminen, sirkus). Tunnilla on juoni, punainen lanka, jonka ympärille toiminnot rakentuvat muodostaen eheän kokonaisuuden.

Opetettavia asioita havainnollistetaan monipuolisesti erilaisilla materiaaleilla, esim. kuvilla ja videoilla, väritystehtävillä, luonnon materiaalilla, pöytä- ja varjoteatterilla, käsinukeilla, leluilla, naamareilla, maalauksella jne., opettajan harkinnan mukaan.

Muskarisoittimistoon kuuluvat rytmisoittimet (mm. kapulat, marakassit, boomwhackersit, sormikastanjetit, triangelit, cabasat, vibraslapit, putkipenaalit, kulkuset, symbaalit), melodiasoittimet (mm. ksylofonit ja ksylofonin palat), lyömäsoittimet (mm. djembet, bongot, käsi-, lattia- ja merirummut), kanteleet, nokkahuilut, akustinen kitara ja bändisoittimet (mm. vekarakitara ja -basso, luokkarummut, rumpusetti, sähköpiano ja laulumikrofoni).

Lapset saavat opettajan harkinnan mukaan monisteita, jotka sisältävät erilaisia musiikkileikkikoulutunnilla opetettavia lauluja, loruja, pieniä musiikki- ja soittotehtäviä.

Lukukaudet kruunaavat Arabiasalissa järjestettävät muskarilaisten joulu- ja kevätkonsertit, joissa esiintymään pääsevät kaikki muskarilaiset. Näin nuorimmatkin muskarilaiset saavat kokemusta esiintymistilanteista ja ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen.

Musiikkileikkikoulun tavoitteet

- Musiikinrakkauden herättäminen: Lapsi saa positiivisia kokemuksia ja elämyksiä musiikista ja musiikkimaailmasta.
- Yhdessä musisoimisen ilo ja esiintymiskokemusten saaminen: Yhteisillä musisointihetkillä vahvistuu yhteenkuuluvuuden tunne ja lapsella on mahdollisuus harjoitella esiintymistä ja nauttia toisten esityksistä.
- Tunne-elämän rikastuminen: Musiikki kuuluu luonnollisena osana kaikkeen toimintaan. Musiikki synnyttää kuulijassaan monenlaisia tunteita: Se ilahduttaa ja piristää, toisinaan lohduttaa tai rauhoittaa.
- Musiikin tiedollisen ja taidollisen osaamisen kehittyminen monipuolisin työtavoin: Lauletaan, liikutaan musiikin mukana, kuunnellaan ja eläydytään musiikkiin erilaisten mielikuvien avulla. Tutustutaan erilaisiin soittimiin ja harjoitellaan pieniä soittotehtäviä.

Musiikin kuuntelu

- monipuolinen musiikin eri tyyli- ja suuntien kuuntelu (lastenmusiikki, klassinen, kansanmusiikki, jazz, pop, rock jne.)
- tuttujen laulujen tunnistaminen
- soittimien äänen tunnistaminen
- musiikin kuuntelu sekä aktiivisesti, että passiivisesti
- musiikkiin eläytyminen itseilmaisun avulla
- musiikin luomista mielikuvista ja tunnelmista kertomiseen rohkaisu
- musiikin peruskäsitteiden oppiminen kuulonvaraisesti

Laulaminen ja oma äänenkäyttö

- muskarilaisten (lapsen ja vanhemman) laulu- ja loruvaraston kehittäminen ja laajentaminen
- lauluvaraston kehittäminen ja laajentaminen helpoista muutaman sävelen lauluista kohti laajempia ja haastavampia melodioiden hallintaa
- oman äänen tuottamiseen leikkien, laulaen ja lorutellen rohkaiseminen
- oman luontevan ja terveen äänenkäytön etsiminen
- omasta äänestä eri äänensävyjen ja voimakkuuksien etsimiseen kannustaminen
- yksin ja yhdessä laulaminen

Musiikkiliikunta

- rytmittäjän, keskittymis- ja kuuntelukyvyn, reaktio- ja koordinaatiokyvyn, kontakti- ja kommunikointikyvyn sekä karkea- ja hienomotoristen taitojen kehittäminen musiikkiliikkuun
- rytmittäjän kehittäminen musiikin sykkeeseen ja erilaisiin tunnelmiin liikkuen
- musiikkilisten elementtien ja käsitteiden hahmottaminen musiikkiliikkuun
- liikekuvien ja tunnelmien improvisoiminen ja pienten tanssien oppiminen sekä musiikkilisten muotorakenteiden hahmottaminen liikkuen

Soittaminen

- koko keho soi -keho soittimena - kehosoitto/kehorytmikka - kaikki soittaminen lähtee kehosta
- erilaisten äänensävyjen ja -voimakkuuksien tuottaminen soittaen leikin ja mielikuvien kautta

- sykkeen löytäminen ja vahvistaminen: edetään perussykkeestä sana- ja melodiarytmeihin sekä vapaaseen soittoon
- soitetaan sekä rytmillä että melodiasoittimia ja tutustutaan bändisoittamisen alkeisiin lapsille tarkoitetuilla bändisoittimilla
- rohkaistaan improvisointiin
- soitetaan yksin ja yhdessä

Ja ennen kaikkea nautitaan yhdessä tekemisen riemusta!

Taideintegraatio

- Musiikki ja musisointi yhdistetään eri taidemuotoihin. Lapselle annetaan mahdollisuus ilmaista itseään hänelle ominaisin keinoin mm. keksien tarinoita tai tansseja musiikin tuomien mielikuvien pohjalta, tai toteuttaen mielikuvia kuvallisen ilmaisun kautta
- Lapsen mielikuvitus ja kuuntelutaito kehittyvät taideintegraation avulla
- Taideintegraation avulla pyritään lapsen mielikuvituksen rikastamiseen erilaisten esteettisten elämysten, tarinoiden, satu- ja taidekuvien tms. avulla
- Havainnollistetaan laulujen sisältöä käsinukkeja ja muita leluja käyttäen
- Satujen ja lorujen elävöittäminen soittimien avulla.
- Innostetaan ja tuetaan lapsen pyrkimystä luovaan leikkiin

Improvisaatio

- Rohkaistaan ja kannustetaan lasta omaan musiikilliseen keksintään soittaen, laulaen ja liikkuen
- Opetellaan ryhmässä toisten ideoiden hyväksymistä ja omien ideoiden esille tuomista
- Harjoitellaan yhteissoitto- ja kuuntelutaitoja
- Leikin ja mielikuvien kautta etsitään monipuolisia tapoja tuottaa liikettä, musiikkia ja erilaisia ääniä itse keksien
- Tutustutaan säveltämiseen improvisoinnin kautta, tehdään sanoituksia, melodioita, harmonioita ja pieniä omia kappaleita

Musiikkileikkikoulun musiikilliset tavoitteet eri ikäkausina

Perhemuskarit, 0-2 -vuotiaat aikuisen kanssa

Vauvat 3kk-12kk vanhempineen

Nykytutkimus osoittaa, että jo vastasyntynyt vauva on taitava musiikin ja rytmin kuuntelija. Vauva kuuntelee tarkasti erityisesti äidin laulua ja puhetta, sekä kykenee huomaamaan rytmissä ja melodiassa tapahtuvat pienetkin erot. Oman vanhemman laulu on lapselle tärkein äänimaisema.

Vauvamuskarissa tuetaan lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta syli- ja kosketusleikein sekä kannustetaan ja innostetaan vanhempia ottamaan katsekontaktia lapseen. Tunneilla musiikki koetaan kokonaisvaltaisesti keholla, kaikkia aisteja hyödyntäen ja monilla eri työtavoilla vauva yhdessä aikuisen kanssa. Tunneille luodaan rauhallinen tunnelma ja kuunteluympäristö, joka antaa lapselle tilaa havainnoida ja kokeille asioita itse ja omassa tahdissaan.

1-vuotiaat vanhempineen

1-vuotias ottaa ensimmäiset askeleensa ilman tukea ja oppii kävelemään. 1-vuotias tahtoo tutkia maailmaa ja ympäristöään aktiivisesti liikkuen ja tätä intoa tuetaankin muskarissa musiikkiliikunnan keinoin: opettelemalla erilaisia tansseja, löytämällä erilaisia tapoja liikkua: kävellen, juosten, ryömien, kontaten, kierien, pyörien, pomppien jne.

Lapsi harjoittelee tekemään asioita itse ja sorminäppäryys sekä silmän ja käden yhteistyö kehittyy. Hienomotoriikka kehittyy mm. soittimia käsitellessä: lasta rohkaistaan itse kokeilemaan soittamista yhdessä ryhmän kanssa (esim. marakassit, kapulat, rummut, kulkuset, palasoittimet ja oma keho). Käsien motoriikan kehittyminen ja iloinen yhteissoittokokemus luovat hyvän perustan hyvän musiikkisuhteen kehittymiselle.

Laulutaito ja puhe jatkavat kehittymistään. Lapsi kokee laulujen, lorujen ja musiikin riemun ja sykkeen laulaen, liikkuen, körötellen, taputtaen ja soittaen niin itse tehden kuin vanhemman kanssa yhdessä. Monia eri aistikanavia (kuulo, näkö, tunto ja tasapaino) sekä monipuolisia työtapoja käyttäen musiikin oppiminen on moniulotteista ja opitut asiat painuvat tehokkaasti sekä lihasmuistiin että aivojen pitkäkestoiseen muistiin. Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja auttaa lasta tunteiden käsittelyn opettelussa.

2-vuotiaat vanhempineen

2-vuotias lapsi haluaa kokeilla ahkerasti kaikenlaisia asioita, joita muutkin lapset ja aikuiset tekevät. Lapsi haluaa leikkiä muiden lasten kanssa, mutta ei vielä kuitenkaan kunnolla hallitse yhteistoimintaa. Liikkuvaa ja motorisesti vauhdikkaasti kehittyvää lasta kannustetaan toimimaan yhä itsenäisemmin osana ryhmää ja opetetaan seuraamaan ja noudattamaan yhteisiä ohjeita.

Lapsi on kiinnostunut kaikesta mitä aikuinen tekee ja haluaa olla kaikessa mukana. 2-vuotias alkaa käyttää mielikuvitustaan. Lapsi yhdistää sanoja lauseiksi vähitellen ja oppii ymmärtämään kielen sosiaalisen luonteen. Laulujen sanat tarttuvat ja lapsi tapailee lauluja jo reippaastikin. Muskarissa kartutetaan laulu- ja loruvarastoa ja musiikkia hahmotetaan edelleen aikuisen kanssa yhdessä, mutta jo enemmän itsenäisesti.

Musiikilliset työtavat perhemuskareissa

Kuuntelu

- kuuntelukyky ja musiikillinen muisti kehittyy
- lapselle pyritään tarjoamaan monipuolista kuulokuvaa musiikista aina rytmimusiikista klassiseen musiikkiin ja nautitaan musiikin luomasta tunnelmasta
- kuunnellaan ja opetellaan tunnistamaan tuttuja ääniä, lauluja ja musiikkia
- rauhoitutaan musiikkia kuunnellen

Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- kannustetaan lasta omaan luonnolliseen ja terveeseen äänenkäyttöön, joka vahvistaa puheen mm. kehittymistä
- harjoitellaan ääniteitä, matkitaan äänimaisemia, eläimiä jne, jotka auttavat lapsen puheen kehitymisessä
- loruillaan rytmikkäästi erilaisia äänensävyjä eri voimakkuuksia käyttäen
- rohkaistaan lapsia ja vanhempia laulamiseen sekä kehitetään lapsen ja vanhemman yhteistä peruslauluvarastoa muutaman sävelen lauluista haastavampiin lauluihin
- lauluja toistetaan useita kertoja monin eri työtavoin ja hyödyntäen eri aistikanavia, näin oppiminen on syvempää ja moniulotteisempaa
- käytetään leikkiin ja arkirutiineihin liittyviä lauluja ja rohkaistaan niiden keksimiseen
- opetellaan laulamaan ja soittamaan samanaikaisesti

Musiikkiliikunta

- Vanhemman liikkeessä ja tanssiessa sylissä oleva lapsi kokee musiikin sykkeen ja sen vaihtelut.
- Musiikki koetaan musiikin ja rytmin sykkettä ensin vanhemman kehon kautta, sitten oman liikkeen kautta.
- Musiikkia tukevan liikkeen ja tanssin kautta lapsi oppii hahmottamaan musiikin muotoa ja omaa kehoaan sekä pääsee osaksi musiikkia. Samalla sekä karkea- että hienomotoriset taidot kehittyvät lapsen omista lähtökohdista.
- Iho- ja liikeaistimus tukevat lapsen perusturvallisuuden kehitystä.

- rohkaistaan ja innostetaan lasta omaan liikkumiseen ja eri liikkumistapojen löytämiseen sekä kehitetään ja tuetaan lapsen motorisia taitoja musiikin keinoin
- Tutustutaan musiikissa esiintyviin käsitepareihin hiljaa – voimakkaasti, hitaasti – nopeasti ja etenee – stop liikkumalla
- opetellaan seuraamaan ja noudattamaan yhteisiä ohjeita

Soittaminen

- oma keho soittimena on kaiken soittamisen lähtökohta
- tutustutaan eri soittimiin, tutkitaan niiden muotoja, äänenvärejä ja soittotapoja sekä harjoitellaan ensin aikuisen avustuksella ja sen jälkeen itse tuottamaan soittamista ääntä. Muskarisoittimia ovat esim. marakassit, kapulat, rummut sekä palasoittimet
- lasta rohkaistaan kokeilemaan itse soittamista yhdessä ryhmän kanssa sekä yksin (esim. marakassit, kapulat, rummut, kulkuset, palasoittimet ja oma keho). Käsien motoriaan kehittyminen ja iloinen yhteissoittokokemus luovat hyvän perustan musiikkiharrastukselle
- säestetään lauluja ja loruja rytmii- ja melodiasoittimilla vanhemman avustuksella ja itse
- tutustutaan musiikissa esiintyviin käsitepareihin hiljaa-voimakkaasti, hitaasti-nopeasti, etenee-stop laulamalla, liikkumalla, että soittamalla
- opetellaan kunnioittamaan soittimia

Taideintegraatio

- Yhdistetään musiikki muihin taidemuotoihin (kuvataide, nukketeatteri ja käsinuket, lastenkirjat ja –kirjallisuus jne.)

Leikkiryhmät 3v.

Leikkiryhmissä 3-vuotiaasta alkaen, totutellaan olemaan ryhmässä ilman aikuista (poikkeuksena sisarusryhmät).

3-vuotias lapsi liikkuu ja kipeilee ketterästi. Muskarissa liikutaan paljon -tämä auttaa purkamaan energiaa keskittymistä vaativien hetkien lomassa. Lapsella alkaa olla laaja sanavarasto ja hän tuottaa puhetta ymmärrettävästi lapsenomaisia ilmaisuja käyttäen. Lapsi ottaa aktiivisesti osaa keskusteluun ja kertoilee tapahtumista -lapsi myös kiinnostunut erilaisista asioista ja kyselee paljon. Sanavarastoltaan laajemmat ja monimutkaisemmat laulut ja laululeikit kehittävät lapsen sanavarastoa ja puhetta. Erilaiset rytmiset lorut ovat tärkeitä lapsen puheen kehittymisen tukemiseksi. Loruttelu ja laulaminen auttavat lasta myös selkeämpään artikulointiin sekä kehittävät puheintonaatiota ja muistia.

Lapsi kiinnostuu uusista taidoista ja osaa keskittyä jo hieman pidempään, mutta tarvitsee vielä paljon aikuisen tukea. Lapsi leikkii mielikuvitusleikkejä. Erilaiset tarinat, kertomukset, hahmot, kuvat ja jännittävät leikit tukevat muskarissa lapsen mielikuvituksen kehitystä sekä tunneilmaisua musiikissa. Elämyksien ja kokemusten kautta, moniaistillisesti, kaikkia aistikanavia ja monipuolisia työtapoja hyödyntäen, oppiminen on monipuolisempaa ja syvempää. Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja auttaa lasta tunteiden käsittelyn opettelussa. Eri laulujen avulla lapsi voi oppia ymmärtämään eri tunnetiloja. Laulut auttavat lasta myös empatiakyvyn kehittämisessä.

Muskariopetus lähtee liikkeelle rytmin kokemisesta musiikillisten työtapojen avulla. Musiikin perussyke kulkee musiikkileikkikoulussa yhtenä tärkeimpänä musiikillisena tavoitteena: muskarissa pyritään löytämään ja säilyttämään yhteinen syke niin liikkeessä, laulussa kuin soitossakin. Muskarissa harjoitellaan yhteisen perussykkeen lisäksi myös sana- ja melodiarytmejä.

Muskarissa tutustutaan musiikissa esiintyviin käsitepareihin kokonaisvaltaisesti kaikkia työtapoja hyödyntäen. Käsitepareja ovat mm: hiljaa-voimakkaasti, hitaasti- nopeasti, etenee -stop, korkea-matala, samanlainen-erilainen.

Työtavat

Kuuntelu

- Kuuntelun harjoittelu kehittää lapsen keskittymiskykyä, äänten erottelua toisistaan ja edesauttaa mm. vieraiden kielten oppimista. Tunneilla opetellaan keskittymään kuuntelemiseen ja kuunnellaan myös hiljaisuutta.
- Musiikin kautta eläydytään erilaisiin tunnelmiin ja tunnetiloihin

- Tutustutaan elämyksellisesti erilaisiin musiikillisiin tyyliuuntiin, sekä musiikkikulttuureihin.
- Tunnistetaan tuttuja lauluja ja erilaisten soittimien ääniä.
- Harjoitellaan erottamaan sävelkorkeuksia, korkea - matala.
- Harjoitellaan erottamaan musiikillisiä elementtejä (käsitepareja) toisistaan, sekä tunnistamaan niiden sisäisiä variaatiota, kuten tempon vaihtelut tai erilaisten sointivärit.

Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- Lasta rohkaistaan oman äänen käyttöön, niin lauluissa, loruissa kuin äänileikeissä ja kannustetaan käyttämään ääntään luovasti ja monipuolisesti (mm. improvisointi ja omat laulut).
- Laulamisen sävelpuhtautta harjoitellaan alkaen muutaman sävelen lauluista, laajentaen melodiaa kohti pentatonista eli viisisävelistä asteikkoa
- Kartutetaan laulu- ja loruvarastoa monipuolisesti.
- Rytmisen loruilu tukee lapsen puheen kehittymistä, selkeämpää artikulaatiota sekä puheintonaatiota.
- Laulujen kautta lapsen on mahdollista samaistua erilaisiin tunnetiloihin joka edesauttaa empatiakyvyn kehittymistä.
- Koetaan yhdessä ja yksin laulamisen iloa.

Musiikkiliikunta

- Koetaan liikkuen musiikin perussykettä, muotorakenteita sekä tempon ja dynamiikan vaihteluita.
- Opetellaan erilaisia piiri- ja laululeikkejä sekä tansseja.
- Rohkaistaan lasta liikkumaan musiikin mukaan vapaasti improvisoiden tunnelman ja mielikuvan johdattamana.
- Tuetaan lapsen kehonhallintaa musiikkiliikunnan keinoin.
- Kehitetään karkeamotorisia taitoja liikuntaleikkien avulla ja hienomotorisia taitoja kehollisten laulu- ja loruleikkien avulla.

Soittaminen

- Pyritään löytämään ja säilyttämään yhteinen perussyke.
- Käytetään monipuolisesti kehosoittimia, rytmisoittimia (mm. kapulat, marakassit, rytmimunat, kehä- ja djemberummut, triangeli, kulkuset, guiro, agogo, lehmänkello) ja melodiasoittimia (mm. palasoittimet, kellopelit, ksylofonit) ja säestetään niillä lauluja ja loruja.
- Tutustutaan bändisoittimiin: mikrofoniin laulaminen, kosketinsoittimet, sähkökitara, sähköbasso, rumpusetti
- Käsien hieno- ja karkeamotoriikka kehittyy soittimia käsitellessä. Kannustetaan lasta luovaan itse keksimiseen ja soittamiseen (esim. soitinsadut).
- Soitetaan yhdessä (tutti) ja yksin (soolot).
- Yhteismusisointi taitojen ohella lapsen sosiaaliemotionaaliset taidot kehittyvät, jolloin lapsi oppii mm. kuuntelemaan ja odottamaan omaa vuoroaan
- Koetaan soittamisen iloa ja tuotetaan erilaisia sointivärejä.

Muu luova ilmaisu

- Elävöitetään musiikkia muita taidemuotoja hyödyntäen (esim. kuvataide, tanssi, sirkus, teatteri, kirjallisuus)
- elävöitetään runoja ja tarinoita soittimilla luoden niihin mm. äänimaisemia
- sadutetaan ja sävelletään ja sanoitetaan

- tutustutaan erilaisiin luonnon materiaaleihin (lehdet, kävyt kivet, havut jne) ja liitetään niitä muskaritunteihin
- piirretään
- muovailaan
- musiikkimaalataan
- askarrellaan

Leikkiryhmät 4v.

4-vuotiaan motoriikka kehitty vauhdilla. Kädentaidot ja hienomotoriikka kehitty ja lapsi harjoittelee mm. kirjaimien piirtämistä. Käsien hieno- ja karkeamotoriikka kehitty myös mm. instrumenttien käsittelyssä ja samalla yhteismusisointitaidot kehittyvät. Muskarissa soitetään yhdessä ryhmän kanssa esim. marakasseja, kapuloita, rumpuja, palasoittimia ja boowhackereita.

Kielellinen kehitys edistyy ja puhe alkaa olla selkeää. Lapsi selostaa yhtenäisesti tapahtumia ja kokemuksia. Muskarissa hyödynnetään kehitetään lapsen kertynyttä sanavarastoa monisanaisempiin loruihin ja lauluihin. Muskarissa tuetaan puheen kehittymistä, artikulointia, puheintonaatiota ja muistia rohkaisemalla lasta omaa äänenkäyttöön lauluissa ja loruissa.

Lapsi nauttii ikäisestään seurasta ja on myös yhteistyökykyinen ja kuitenkin vuoroin riitainen. Lapsi kyselee paljon "miksi-kuinkamilloin -kysymyksiä ja hän on kiinnostunut erilaisten sanojen merkityksistä. Lapsi kuuntelee ja kertoo pitkiä tarinoita sekoittaen joskus toden ja mielikuvituksen. 4-vuotias rakastaa roolileikkejä. Tarinat, kertomukset, hahmot, kuvat ja jännittävät leikit tukevat muskarissa lapsen mielikuvituksen kehitystä sekä tunneilmiasua musiikissa. Elämyksien ja kokemusten kautta, kaikkia aistikanavia ja monipuolisia työtapoja hyödyntäen, oppiminen on monipuolisempaa ja syvempää. Lapsi alkaa ymmärtämään oman vuoron odottamisen periaatteen, mutta ei vielä malta. Muskarissa totutellaan olemaan ryhmässä ilman aikuista ja opetellaan myös noudattamaan yhteisiä sääntöjä ja toimimaan osana ryhmää.

Musiikillisesti pyritään löytämään yhteinen syke niin liikkeessä, laulussa, kuin soitossakin. Käsien kehittyneempi hieno- ja karkeamotoriikka mahdollistaa haastavampien kehorytmien käytön. Tunneilla harjoitellaan kaikurytmien ja rytmiostinatojen toistamista -nämä kehittävät mm. lapsen kuuntelutaitoa ja muistia. Musiikkiliikunnassa harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin muotoa tarkemmin. Erilaiset kuunteluleikit ja harjoitukset auttavat lasta keskittymään sekä erottelemaan ääniä kuulemastaan musiikista.

Työtavat

Kuuntelu

- Eläydytään musiikin kautta erilaisiin tunnelmiin ja kuunnellaan monipuolisesti erilaisia musiikkityylejä
- Harjoitellaan kuuntelemaan keskittymistä ja erilaisten äänien erottamista musiikista kuunteluleikkien ja harjoitusten avulla

Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö

- Rohkaistaan lasta terveeseen ja luonnolliseen äänenkäyttöön sekä kannustetaan lasta käyttämään ääntään luovasti ja monipuolisesti improvisoinnin ja erilaisten äänileikkien avulla.
- Hyödynnetään lapsen kertynyttä sanavarastoa monisanaisempiin lauluihin ja loruihin.
- Laulamisen sävelpuhtautta harjoitellaan alkaen muutaman sävelen lauluista, laajentaen melodiaa kohti pentatonista ja laajempia asteikoita.
- Lauletaan yksin ja yhdessä.

Musiikkiliikunta

- Harjoitellaan haastavampaa koordinaatiota ja kehonhallintaa kehittäviä liikkeitä.
- Hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin muotoa.
- Opetellaan piiri- ja laululeikkejä sekä tansseja.

- Koetaan liikkuen musiikin perussykettä, muotorakenteita sekä tempon ja dynamiikan vaihteluita.
- Kannustetaan lasta liikkumaan musiikin mukaan vapaasti tunnelman ja mielikuvan mukaan.

Soittaminen

- Kokeillaan haastavampia kehorytmejä ja syvennetään instrumenttien käsittelytaitoja; tuetaan hieno- ja karkeamotoristen taitojen kehittymistä.
- Kannustetaan lasta luovaan soittamiseen esimerkiksi soitinsatujen kautta.
- Rohkaistaan lasta soittamaan yhdessä ryhmän kanssa.
- Lapsen sosioemotionaaliset taidot kehittyvät yhteismusisoinnin kautta opettaen muiden kuuntelemista ja oman vuoron odottamista.
- Soitetaan monipuolisesti eri soittimilla, koetaan soittamisen iloa ja kuunnellaan erilaisia sointivärejä.
- Harjoitellaan kaikurytmien ja rytmiostinatojen toistamista kehorytmein ja soittimin.

Muu luova ilmaisu

- Elävöitetään musiikkia muita taidemuotoja hyödyntäen (esim. kuvataide, tanssi, sirkus, teatteri, kirjallisuus)
- Toteutetaan helpohkoja musiikkisatuja
- Musiikkimaalataan
- Tehdään pieniä kirjallisia musiikkitehtäviä tunnin tavoitteeseen liittyen (hidas-nopea, korkea-matala jne.)

Leikkiryhmät 5-6 v.

5-6-vuotias on motorisesti kehittyneempi, aktiivinen ja taitava liikkuja. Musiikkiliikunnassa harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja harjoitellaan tanssin, liikkeen sekä kuuntelun avulla mm. musiikin muotoa tarkemmin. Tunneilla keksitään omia liikkeitä ilmaisemaan kuultua musiikkia. Muskarissa liikutaan, lauletaan, leikitään, soitetaan keho- ja rytmisoittimia sekä kuunnellaan musiikkia tutustuen musiikin mm. käsitteisiin (valssi-marssi, hiljaa-voimakkaasti jne.), tahtilajeihin ja nuottien tavanomaisimpiin aika-arvoihin ja niiden symboleihin (taa-aa, taa, ti-ti, 1/4tauco, taa-aa-aa-aa, tiritiri, tiitiri, tiritii, puolitauco ja kokotauco) kokonaisvaltaisesti.

Lapsen puhe on vuolasta ja usein virheetöntä. Lapsi rakastaa kertomuksia ja esittää niitä yksityiskohtaisesti itse. Muskarissa kehitetään sanastoa ja kartutetaan loru- ja lauluvarastoa uusilla lauluilla sekä kerrataan aiempina vuosina opittuja lauluja. Kehittynyt puhe ja ääntäminen helpottaa laulamista ja laulujen opettelua. Tunneilla lasta rohkaistaan oman äänen käyttöön niin lauluissa kuin loruissakin.

5-6-vuotiaan lapsen yleinen käyttäytyminen on loogisempaa, kontrolloidumpaa ja riippumattomampaa kuin aiemmin. Yhteistyö kavereiden kanssa onnistuu ja muskarissa vahvistetaan ryhmässä toimimisen taitoja, me yhdessä -taitoja mm. yhteismusisoinnilla. Yhteismusisointi auttaa lapsen sosioemotionaalisten taitojen kehitymisessä. Lapsi oppii kuuntelemaan muita ja odottamaan omaa vuoroaan.

Kaikki soitto lähtee edelleen kehorytmiikasta. Tunneilla harjoitellaan yhteisen sykkeen ja toistuvien rytmien ostinatokuvien säilyttämistä niin liikkeessä, laulussa kuin soitossakin. Yhteisen sykkeen ja ostinatorytmien lisäksi rytmittellen rytmisoittimilla ja melodiasoittimilla. Lapsen yhteissoittotaidot kehittyvät vauhdikkaasti. Lapsia ohjataan myös omaan kokeiluun ja keksimiseen eli improvisointiin.

Lapsi on hienomotorisesti jo valmiimpi kokeilemaan melodiasoittimia. Pop & Jazz Konservatoriolla on mahdollista aloittaa soitinmuskari sinä vuonna syksyllä kun lapsi täyttää 5-vuotta. Soitinmuskari soittimia ovat mm. piano, kitara, 5-kielinen kantele, nokkahuilu ja lyömäsoittimet.

Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia ja musiikkia kuunteleva lapsi opettelee huomaamattaan tunteiden käsittelyä. Eri laulujen avulla lapsi voi oppia ymmärtämään eri tunnetiloja ja laulut auttavat lasta myös empatiakyvyn kehitymisessä.

Muskarissa herätetään rakkautta musiikkiin, joka on parhaimmillaan yksilön oma voimavara läpi elämän ja luo pohjaa tulevia musiikkiharrastuksia varten.

Työtavat

Kuuntelu

- Etsitään musiikista mahdollisuutta rentoutumiseen ja rauhoittumiseen.
- Opetellaan kuuntelemaan keskittyneesti kuunteluleikkien ja harjoitusten avulla.
- Tutustutaan elämyksellisesti erilaisiin musiikkityyleihin ja musiikkikulttuureihin.
- Tutustutaan erilaisiin soittimiin musiikkisatujen kautta, soittotunteja ja konserteja seuraamalla sekä muskaritunnin yhteydessä soitinesittelyjen kautta.
- Harjoitellaan erottamaan musiikin käsitteitä kuuntelun kautta (muoto, tempo, dynamiikka, sointiväri, duuri-mollitunnelmat jne.)
- Harjoitellaan sisäisen kuulemisen taitoa mm. tutujen laulujen avulla.
- Opetellaan tunnistamaan bändi- ja orkesterisoittimia, sekä niiden äänimaailmoja.
- Ohjataan lapsia havainnoimaan ja kuulemaan musiikkia ympärillään eri paikoissa. Esim. päiväkodissa, kotona, TV:ssä.

Laulaminen, loruleminen ja äänenkäyttö

- Käytetään omaa ääntä monipuolisesti ja ohjataan lasta luonnolliseen laulamiseen (hengitys, rentoutus ja lauluasento).
- Kehitetään laulamisen sävelpuhtautta harjoitellen ensin muutaman sävelen lauluja, laajentaen melodiaa kohti pentatonista ja laajempia asteikoita.
- Rohkaistaan lasta laulamaan yksin ja yhdessä.
- Harjoitellaan ”sisäistä laulamista”, laulamista hiljaa mielessä.
- Harjoitellaan tunnistamaan sävelkorkeuksia mm. laulavan käden avulla.
- Laulujen avulla lapsi voi samaistua erilaisiin tunnetiloihin, joka edesauttaa empatian kehitystä.
- Keksitään omia loruja ja lauluja ja sävelletään niitä yhdessä.

Musiikkiliikunta

- **Koetaan ja harjoitellaan musiikin käsitteitä (rytmi, tempo, dynamiikka, muotorakenteet)** monipuolisesti ja leikinomaisesti musiikkiliikunnan kautta.
- Opetellaan erilaisia tansseja (piiri, rivi, kansantanssit jne.).
- Rohkaistaan lasta liikeimprovisointiin.
- Käytetään monipuolisesti kehorytmiikkaa ilmaisemaan sana- ja melodiarytmejä sekä perussykettä
- Pyritään pitämään perussykettä yllä kehossa ja samanaikaisesti tuottamaan päälle myös toista rytmiä.
- Harjoitellaan haastavampia koordinaatiota kehittäviä liikkeitä ja hahmotetaan tanssin sekä liikkeen avulla musiikin sisältöä tarkemmin.
- Kehitetään hienomotoriikkaa aktiivisesti erilaisten laululeikkien ja loruja kautta.

Soittaminen

- Laajennetaan perussykkeen kokemusta monipuolisesti kehorytmiikkaan ja eri soittimiin.
- Käytetään säästyksissä monipuolisesti erilaisia rytmi-, pala- ja harmonia- ja bändisoittimia.

- Harjoitellaan yhteisen perussykkeen ja toistuvien rytmisten ostinatokuvioiden pysymistä soittaessa erilaisia soitinsovituksia sekä opetellaan erilaisia säestyksiä, melodioita ja ostinatoja (säestyskuvioita).
- Taidot melodia-, rytm- ja bändisoittimissa harjaantuvat.
- Opetellaan tempoon ja dynamiikkaan liittyviä käsitteitä (esim. piano-forte, cresc. – dim., accel. – ritard.).
- Opitaan yhteismusisoinnin taitoja (aloittaminen, lopettaminen, soolo, tauko, kuunteleminen) ja saadaan positiivisia kokemuksia yhteismusisoinnista.
- Improvisoidaan annetun tai itse keksityn teeman pohjalta pieniä rytmisiä ja melodisia kuvioita tai tunnelmaa kuvaavaa ääntä äänimaisemaan rytm-, melodia- ja bändisoittimilla.

Muu luova ilmaisu /taideintegraatio

- Käytetään musiikkimaalausta ja muita kuvallisen ilmaisun tapoja tukemaan esimerkiksi musiikin muotojen hahmottamista ja hienomotoristen taitojen kehittymistä.
- Oppiminen on monipuolisempaa ja syvempää kun koemme asioita elämyksellisesti ja moniaistillisesti
- Erilaiset hahmot, kuvat, tarinat, kertomukset ja jännittävät leikit muskarissa tukevat lapsen mielikuvituksen kehittymistä, sekä tunteilmaisun kehittymistä myös musiikillisesti.
- Liitetään opittuihin lauluihin ja loruihin pöytäteatteria ja varjoteatteria.
- Sadutetaan ja sävelletään tunteilla.
- Tutustutaan erilaisiin luonnon materiaaleihin muskarin lomassa (lehdet, kävyt, kivet, havut jne.).
- Muita taideintegraation muotoja mm. piirtäminen, maalaaminen, muovailu jne.

Soitinmuskarit 5-7v.

Soitinmuskarit ovat tarkoitettu 5-7 -vuotiaalle lapsille.

Lapsi on jo motorisesti kehittyneempi ja näin ollen valmiimpi kokeilemaan soitinmuskarissa laajemmin ja syventyneemmin soittimia. Pop & Jazz Konservatorion soitinmuskarissa on mahdollista tutustua mm. 5-kielisen kanteleen, nokkahuilun, pianon, kitaran tai lyömäsoittimien alkeisiin. Opetus tapahtuu 3-6 lapsen pienryhmissä 45-60 minuuttia kerrallaan.

Soittimeen tutustuminen tapahtuu elämyksellisesti ja kokonaisvaltaisesti musiikkileikin kautta musiikkileikkikoulun eri työtapoja käyttäen. Tunteilla soitetaan oman soittimen lisäksi myös muita melodia-, rytm- ja bändisoittimia ja harjoitellaan yhdessä soittamista, yhteisen sykkeen löytämistä ja soittokavereiden kuuntelemista. Soitinmuskareissa tehdään myös koordinaatiota, hieno- ja karkeamotoriikkaa kehittäviä harjoituksia, jotka tukevat soitonopiskelua. Opetuksessa voidaan hyödyntää kuvionuottimenetelmän mahdollisuuksia soittamisen ja nuottien opettelussa.

Soitinmuskareissa opetus etenee aina ryhmän tason mukaan.

Soitinmuskarin jatkoryhmissä vahvistetaan jo opittuja taitoja ja opetellaan uusi soittotaidot ja taitoja syvennetään ja sovelletaan edelleen.

Soitinmuskari yleisesti

Soitinmuskarit yleisesti

- Syventää muskarissa opittuja tietoja ja taitoja, joita sovelletaan myös oman instrumentin opettelussa.
- Kehittää lapsen omaa, henkilökohtaista ja positiivista musiikkisuhdetta.
- Kehittää lapsen musiikillista ilmaisukykyä.
- Harjaannuttaa lapsen kykyä kuunnella ja kokea musiikkia.

- Oman soittimen lisäksi pääpaino on yhteissoitossa, mm. melodia-, rytm- ja bändisoittimet.
- Yhteissoitto kehittää ryhmässä toimimisen taitoja ja auttaa mm. lapsen sosioemotionaalisten taitojen kehittämisessä: lapsi oppii kuuntelemaan muita, tulee kuulluksi ja opettelee odottamaan omaa vuoroaan.
- Soitinmuskareissa tehdään koordinaatiota ja hieno- ja karkeamotoriikkaa kehittäviä harjoituksia, jotka tukevat myös soiton- ja laulunopiskelua.
- Improvisoidaan ja kehitetään omaa ilmaisua ja keksimistä mm. liikkuen, laulaen ja soittaen.
- Tutustutaan notaation perusteisiin, nuottien aika-arvoihin ja symboleihin sekä musiikkitermistön alkeisiin (piano-forte, crescendo-diminuendo jne.)
- Soitinmuskari-soittimeksi valittua soitinta harjoitellaan kaikilla tunneilla ja pieniä kotitehtäviäkin annetaan harjoiteltaviksi.
- Opetellaan soittimen harjoittelun peruselementtejä, mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä ja huolehtimaan omasta soittimesta.
- Harjoitellaan soittamaan hyvässä soittoasennossa
- Soitinmuskari antaa kokemusta esiintymistilanteista ja ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen.

Kuuntelu

- Tutustutaan erilaisiin soittimiin, ääniin, äänimaisemiin, musiikkityyleihin ja -kulttuureihin kuuntelemalla. Käytetään äänitteitä, kuunnellaan musiikkisatuja, seurataan konserteja, soittotunteja ja soitinesittelyjä ja harjoitellaan tunnistamaan kuulonvaraisesti tuttuja soittimia, melodioita ja rytmejä.
- Opetellaan kuuntelemaan aktiivisesti musiikin sisältämiä muotoja, tunnetiloja ja pieniä rytmisiä kuvioita ja erottamaan musiikin sisältämiä käsitteitä ja käsittepareja kuulonvaraisesti (muoto, tempo, dynamiikka, sointiväri, duuri–mollitunnelmat).
- Keskitytään ja rauhoitutaan kuuntelemaan musiikkia.
- Ohjataan lapsia havainnoimaan ja kuulemaan musiikkia ympärillään eri paikoissa, esim. päiväkodissa, kotona, TV:ssä.
- Musiikki aktivoi aivoissa tunteita käsitteleviä osia. Musiikkia kuunteleva lapsi opettelee tunteiden käsittelyä. Eri laulujen avulla lapsi voi oppia ymmärtämään eri tunnetiloja ja laulut auttavat lasta myös empatiakyvyn kehittämisessä.

Laulaminen, loruilu, äänenkäyttö

- Lasta rohkaistaan oman äänenkäyttöön niin lauluissa, loruissa kuin äänimaisemienkin teossa.
- Ääntä käytetään monipuolisesti, lasta ohjataan luonnolliseen ja terveeseen laulamiseen ja äänenkäyttöön (mm. hengitys, rentous, laulusento).
- Muskarilaulustossa on erilaisia lauluja, kuten laululeikit, monisäkeistöiset ja tarinalliset laulut ja pienet muutaman sävelen laulut, joilla kehitetään mm. lapsen melodiatajua ja laulamisen sävelpuhtautta.
- Laulaen opitaan rytmisesti ja melodisesti monipuolisia lauluja ja loruja.
- Tunneilla lauletaan pienryhmissä ja kaikki yhdessä ja halutessaan myös yksin.

Musiikkiliikunta

- Musiikkiliikunnassa harjoitellaan koordinaatiota haastavia tansseja ja liikettä ja hahmotetaan tanssin, liikkeen sekä kuuntelun avulla musiikin muotoja ja erilaisia rakenteita tarkemmin.
- Keksitään omia liikkeitä ilmaisemaan kuultua musiikkia ja rohkaistutaan liikeimprovisointiin esimerkiksi annetun teeman pohjalta.
- Opetellaan erilaisia tanssimuodostelmia (piiri, rivi, paripiiri jne.).

- Koetaan ja harjoitellaan musiikin käsitteitä (rytmi, tempo, dynamiikka, muotorakenteet) monipuolisesti ja leikinomaisesti musiikkiliikunnan avulla.
- Kehitetään hieno- ja karkeamotoriikkaa aktiivisesti erilaisten laululeikkien ja lorujen kautta.
- Tehdään monipuolisia kehorytmiikkaharjoituksia ja opetellaan pitämään perussykettä yllä kehossa ja samanaikaisesti tuottamaan päälle toista rytmiä.

Soittaminen

- Opetellaan yhteissoittotaitoja, mm. yhteisen sykkeen löytäminen, soittokavereiden kuunteleminen oman soiton lisäksi, soiton aloittaminen ja lopettaminen, soolo/ tutti, tauko, ja koetaan yhteismusisoinnin iloa!
- Oman soitinmuskariosoittimen lisäksi tunneilla soitetaan myös muita rytmi- ja melodiasoittimia sekä bändisoittimia.
- Sanarytmit tulevat entistä tärkeämmäksi soittaessa.
- Opetellaan soittamaan ja soveltamaan yhteissoittoon tempoon ja dynamiikkaan liittyviä käsitteitä (esim. piano-forte, cresc. – dim., accel. – ritard).
- Lapsia ohjataan omaan kokeiluun ja keksimiseen eli improvisointiin ja improvisoidaan annetun tai itse keksityn teeman pohjalta pieniä rytmisiä ja melodisia kuvioita tai tunnelmaa kuvaavia äänimaisemia ja tunteita esim. surullinen, iloinen, väsynyt jne.
- Lisätään lasten soitintietoutta tutustuen ja kerraten jo aiemmin opittua sekä oppien lisää uutta melodia- ja rytmisoittimista, bändisoittimista ja orkesterisoittimista.

Taideintegraatio

- Käytetään musiikkimaalausta, kuvan tekemistä ja kuvaa tukemaan esimerkiksi musiikin muotojen hahmottamista ja hienomotoristen taitojen kehittämistä.
- Musiikkiin ja lauluihin voidaan yhdistää pöytäteatteria ja varjoteatteria.
- Toteutetaan musiikkisatuja, joissa on erilaisia rooleja ja itse tehtyjä soitinsovituksia.
- Tehdään pieniä kirjallisia tehtäviä liittyen esim. nuottien aika-arvoihin.

Kantelemuskari

Kantelemuskarissa tutustutaan Suomen kansallisoittimeen, 5-kielisen kanteleeseen ja kanteleperheen eri kokoihin jäseniin mm. piccolo- ja bassokanteleeseen.

Tunneilla opetellaan sointusäestämään omaa ja muiden laulua I, II, IV, V soinnuilla sekä näppäilyä, säestämisen, melodiasoiton ja improvisaation alkeita. Kantelemuskarissa harjoitellaan vasemman ja oikean käden eriyttämistä soittaessa. Soittamiseen etsitään ergonomista, rentoa ja luontevaa soittoasentoa.

Kantelemuskarissa myös bändisoitto tulee tutuksi: tästä kansallisoittimestamme löytyy nykyään myös vahvistetut versiot, mm. bassokantele, joka kumisee kuin sähköbasso.

Pianomuskari

Pianomuskarissa tutustutaan kosketinsoitinten maailmaan: tutuksi tulevat akustinen piano, flyygeli ja keyboard leikin ja improvisoinnin kautta.

Soittimia opetellaan soittamaan hyvässä soittoasennossa (istuma-asento sekä käsien asento) ja harjoitellaan soittamaan molemmilla käsillä ja kaikilla viidellä sormella kätet erikseen ja molemmat kätet yhtäaikaaisesti.

Tunneilla tutustutaan myös pianon eri käyttötapoihin rytmimusiikissa (soolot ja komppaus) sekä soitetaan melodioita ja sointuja.

Pianomuskarissa myös improvisoidaan annetun tai itse keksityn teeman pohjalta pieniä rytmisiä ja melodisia kuvioita tai tunnelmaa kuvaavaa ääntä äänimaisemaan

Pianon alkeisryhmissä soitetaan kuvionuoteista ja jatkoryhmissä siirrytään oikeisiin nuotteihin edeten ryhmän tason mukaisesti.

Kitaramuskari

Kitaramuskarissa tutustutaan erilaisiin kitaroihin (mm. akustinen ja sähkökitara) ja opetellaan kitaransoiton alkeita pienten kappaleiden, leikin, liikkeen, oman keksimisen ja improvisoinnin kautta. Tunneilla soitetaan ½ -kokoisilla nylonkielisillä kitaroilla. Lapset saavat tuntumaa kitarasta soittimena soittamisen kautta ja oppivat samalla musiikillisia perusasioita, joista on hyötyä myös myöhemmässä soittoharrastuksessa.

Kitaran soittoon tutustutaan näppäilyharjoituksin ja opetellen erilaisia säestystapoja (vapailta kielillä soittaminen, pienet soinnut, erilaiset efektiäännet) sekä soittaen yksin ja yhdessä (sоло-tutti).

Lyömäsoitinmuskari

Lyömäsoitinmuskarissa tutustutaan erilaisiin lyömäsoittimiin ja perkussioihin (mm. djemberumpu, bongorummut, kehärumpu, luokkarummut, rumpusetti, ksylofoniperhe ja pienperkussiot.) opetellen soittimien soiton alkeita laulun, leikin ja improvisoinnin kautta. Tunneilla harjoitellaan erilaisia säestystapoja (kompit, efektiäännet) ja tutustutaan lyömäsoittimien eri käyttötapoihin.

Nokkahuilumuskari

Nokkahuilumuskarissa päästään tutustumaan nokkahuiluperheeseen ja puhaltimien rikkaaseen maailmaan. Tunneilla harjoitellaan nokkahuilun-/ puhallininstrumentin alkeita (hengitystekniikka, soittoasento, nuotinluku). Tunneilla soitetaan pieniä melodioita yksin sekä yhdessä ja osana yhtyettä, sekä harjoitellaan pienimuotoisesti sektiosoittoa. Myös improvisaatio on suuressa roolissa nokkahuilumuskarissa. Soittimesta pyritään saamaan puhdas ja kaunis ääni. Lapsi oppii käyttämään soittaessaan ensin vasemman käden ja sitten oikea käden sormia.

Kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen

Kognitiivinen alue

- tietoa koskeva, tiedollinen
- toiminnot liittyvät tiedon vastaanottamiseen ja käsittelyyn
- valikointi, arviointi, tallentaminen, käyttö
- keskeistä muistaminen/opitun mieleenpalauttaminen
- henkisten kykyjen ja taitojen kehittäminen, niin että opittua voidaan käyttää hyväksi ongelmanratkaisutilanteissa
- Musiikkitoiminnalla voidaan tukea kielen, ajattelun, havainnoinnin, muistin, luovuuden ja keskittymiskyvyn kehittämistä.
- lapsen kuunteleminen/kysymyksiin vastaaminen siten, että hänen käsite- ja sanavarastonsa kasvaa, ajattelu syvenee ja lapsi omaksuu uutta tietoa

Sosioemotionaalinen alue

- tuetaan antamalla lapselle turvallisia ja lämpimiä ihmissuhteita siten, että hänen perheessään saamansa ihmissuhteet täydentyvät.
- lapsi oppii olemaan ryhmän vastuullisena jäsenenä, ratkaisemaan ristiriitoja, suhtautumaan kanssaihmiin ystävällisesti, suvaitsevasti ja tasa-arvoisesti sekä hyväksymään erilaisia mielipiteitä ja ottamaan muut huomioon.
- mahdollisuus omaksua ja harjoitella sosiaalista toimintaa, kanssakäymistä sekä ilmaista itseään mielikuvitusta käyttäen.
- Lasta tuetaan itsetunnon kehittämisessä, myönteisen minäkäsityksen syntymisessä ja tahdonmuodostuksessa.
- Lapsi saa kokea myönteisiä tunteita, iloa, hyväksyttynä olemista.

- Lapsi saa vapaasti ilmaista tunteitaan ja häntä ohjataan niiden hallitsemisessa.
- Lapselle tarjotaan monimuotoisia kokemuksia, jotka auttavat häntä tuntemaan avoimuutta, myötätuntoa ja kunnioitusta toisia ihmisiä kohtaan.

Psykomotorinen alue

- suoran psyykkisen prosessin seurauksena syntyvää lihastoimintaa.
- Psykomotoriset kyvyt tarkoittavat sorminäppäryyttä, käden kätevyyttä, tasapainoa, aistien ja raajojen yhteistyötä, reaktionopeutta sekä taitoja, joissa on kyse koordinaatiosta ja eri lihasten välisestä yhteistyöstä.
- vahvistetaan lapsen liikkeiden ja kätevyuden monipuolista kehittymistä
- Musiikki tukee lapsen rytmitajun, keskittymis- ja kuuntelukyvyn sekä kontakti- ja kommunikointikyvyn kehittymistä.
- lapsi oppii liikkumaan turvallisesti ja saa iloa liikunnan ja toiminnan suomasta hyvän olon tunteesta

Esteettinen alue

- tavoitteet liittyvät arvoihin ja asenteisiin.
- lasta ohjataan havainnoimaan kauneutta luonnossa, taiteessa ja ihmisen rakentamassa ympäristössä. Lapsen mielikuvitus rikastuu tarinoiden ja luovan ajattelun avulla.
- mahdollisuus itsensä ilmaisemiseen eri tavoilla eläytyvästi mielikuvien tukemana

Musiikin peruskäsitteet

Rytmi

- perussyke on musiikin selkäranka
- on kaikkialla
- rytmitaju osallisena taidollisten valmiuksien kehittämisessä (lukutaito)
- rytmikasvatuksen tavoitteena ymmärtää rytmin käsite elämyksellisesti ja tiedollisesti
- rytmin kuunteleminen musiikkiliikunnassa, loruissa, soittamisessa...
- perus-, sana- ja melodiarytmi

Tempo

- Nopeus
- Temponvaihtelut

Melodia

- sävelkorkeus ja sen vaihtelut: sama taso–ylös-alas
- eri kestoiset äänet: lyhyt,pitkä
- "laulava käsi" -äänen korkeus
- äänisadut

Kesto

- Äänen tai tauon kesto
- Lyhyt-pitkä

Sointiväri

- äänen väri: kirkas, tumma, samea...
- ihmisääni, soittimet, luonnonäänet...
- alle 10-vuotiaalla erottelukyky tarkempi kuin aikuisella

Harmonia

- samanaikaisesti soivat äänet
- konsonanssi – dissonanssi (sulosointu – riitasointu)
- samanaikaisesti soivien äänten sointivärit ja sävelkorkeudet suhteessa toisiinsa
- erilaisten tunnelmien luominen soittimilla, säestys

Dynamiikka

- äänen voimakkuus ja voimakkuuden vaihtelut
- vaikuttaa musiikin tunnelmaan
- jaksottaa musiikkia

Muoto

- musiikin kokonaisrakenne
- musiikki alkaa hiljaisuudesta ja päättyy hiljaisuuteen
- kuunnellen, liikkuen, soittaen
- voi ilmaista, selventää myös kuvallisesti

Lähteitä

- Varhaisiän musiikinopettajat ry www-sivut: www.vamory.fi
- Musiikin opetus Suomessa -www-sivut: www.musiikinopetus.fi
- Edu.fi, taiteen perusopetus www.edu.fi/taiteen_perusopetus/musiikki
- Opetushallitus, Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet: http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus
- Pop & Jazz Konservatorion opetussuunnitelma
- Lindeberg-Piiroinen&Ruokonen (toim.): Musiikki varhaiskasvatuksessa (2017)
- Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piiroinen&Mäkinen: Musiikki varhaiskasvatuksessa: Hip, hoi musisoi! (1994)